

Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale
și Mediului

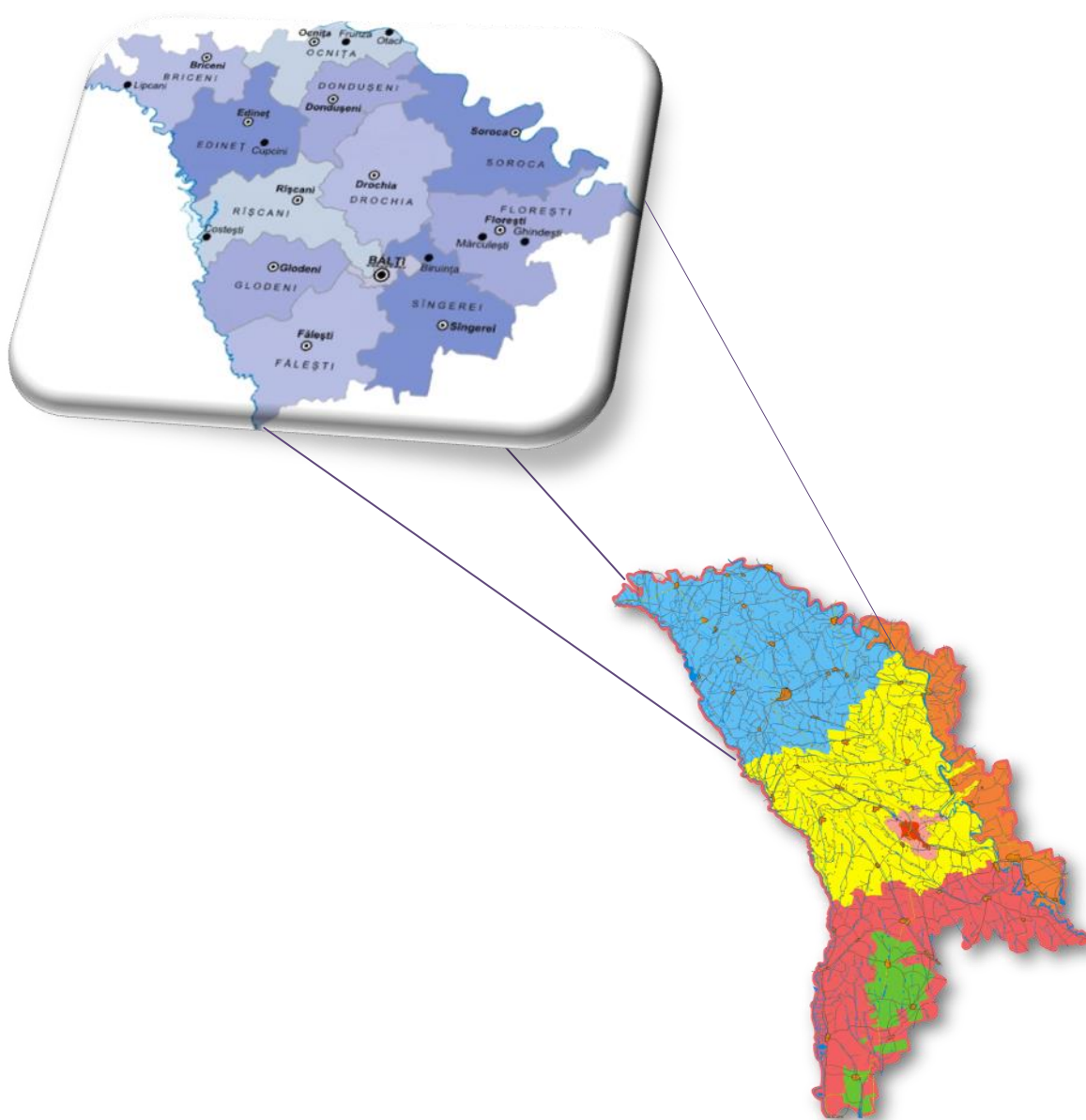

Agenția de
Dezvoltare Regională
Nord

Planul anual

de implementare a Strategiei de Dezvoltare Regională Nord 2016-2020

în 2019

Bălți, 2019

CUPRINS

ABREVIERI/ACRONIME	3
SUMAR EXECUTIV	4
<i>OBIECTIV 1. ACCES ASIGURAT LA SERVICII ȘI UTILITĂȚI PUBLICE CALITATIVE</i>	5
MĂSURA 1.1 Dezvoltarea infrastructurii de importanță regională și locală	5
MĂSURA 1.2 Optimizarea serviciilor publice în domeniul MDS și AAC	8
MĂSURA 1.3 Promovarea eficienței energetice	8
<i>OBIECTIV 2. CREȘTERE ECONOMICĂ SUSTENABILĂ ÎN REGIUNE</i>	10
MĂSURA 2.1 Consolidarea rețelei de centre urbane	10
MĂSURA 2.2 Facilitarea dezvoltării mediului de afaceri	10
MĂSURA 2.3 Susținerea domeniului de cercetare, inovare și transfer tehnologic	12
MĂSURA 2.4 Dezvoltarea potențialului și infrastructurii turistice	13
MĂSURA 2.5 Dezvoltarea performanțelor și capacităților competitive a forței de muncă din RDN	13
<i>OBIECTIV 3. GUVERNANȚĂ ÎMBUNĂTĂȚITĂ ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII REGIONALE</i>	14
MĂSURA 3.1 Crearea și dezvoltarea instrumentelor de suport pentru procesul de dezvoltare regională	14
MĂSURA 3.2 Dezvoltarea capacităților APL în planificare, managementul proiectelor și atragerea investițiilor	14
MĂSURA 3.3 Facilitarea dialogului între actorii regionali, interregionali și internaționali	16
ANEXE.	
<i>Anexa 1 Planul tabelar de implementare a SDR Nord 2016-2020 în anul 2019</i>	
<i>Anexa 2 Programul de instruire în domeniul dezvoltării regionale pentru anul 2019</i>	

ABREVIERI

AAC	– Aprovizionarea cu Apă și Canalizare
ADR Nord	– Agenția de Dezvoltare Regională Nord
APL	– Administrația Publică Locală
APP III	– Apel de propuneri de proiecte III
AEE	– Agenția pentru Eficiență Energetică
AITT	– Agenția pentru Inovații și Transfer Tehnologic
BD	– Baza de Date
CCI	– Camera de Comerț și Industrie
CNCDR	– Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale
CPP	– Concepte de proiecte posibile
CPV	– Concepte de proiecte viabile
CRD Nord	– Consiliul Regional pentru Dezvoltare Nord
DGDR	– Direcția Generală Dezvoltare Regională
DRL	– Drumurile Regionale și Locale
DR	– Dezvoltare Regională
DUP	– Documentul Unic de Program
EE	– Eficiența Energetică
FNDR	– Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
GIS	– Sisteme Geografice Informatice
GIZ	– Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
GL	– Grup de lucru
M&E	– Monitorizarea și Evaluarea
MDS	– Managementul deșeurilor solide
MADRM	– Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
MO	– Manualul Operațional
ONG	– Organizație neguvernamentală
ODIMM	– Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
PAI	– Planul Anual de Implementare al SDR
PIBR	– Produsul Intern Brut Regional
POR Nord	– Planul Operațional al Regiunii Nord
PSI	– Planificare Sectorială Integrată
RDC	– Regiunea de Dezvoltare Centru
RDN	– Regiunea de Dezvoltare Nord
RDS	– Regiunea de Dezvoltare Sud
SDR Nord	– Strategia de Dezvoltare Regională Nord
SDSE	– Strategii de Dezvoltare Socio-Economice
SNDR	– Strategia Națională de Dezvoltare Regională
UAT	– Unități Administrativ Teritoriale
VARAM	– Ministerul protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Letonia
ZEL	– Zona Economică Liberă

Prezentul Plan anual de implementare (PAI) al SDR Nord 2016-2020 este elaborat pentru perioada 01.01.2019 – 31.12.2019 și include activitățile Agenției privind implementarea politicii de dezvoltare regională în RDN. Planul este în concordanță cu cadrul normativ și strategic al politicii dezvoltării regionale.

În vederea implementării cu succes al obiectivelor politicii dezvoltării regionale, ADR Nord își va coordona activitățile cu Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM), instituțiile publice responsabile de implementarea politicii de dezvoltare regională.

Scopul general al activităților planificate pentru anul 2019 este asigurarea dezvoltării socio-economice durabile și echilibrate a Regiunii de Dezvoltare Nord în baza normelor și standardelor europene pentru asigurarea unui trai decent al cetățenilor.

Obiectivele principale pentru anul 2019

1. Asigurarea accesului la servicii și utilități publice calitative prin implementarea proiectelor de infrastructură fizică;
2. Facilitarea creșterii economice sustenabile în regiune prin promovarea potențialului socio-economic al RDN și atragerea investițiilor în regiune;
3. Îmbunătățirea Guvernanței în RDN.

Rezultate scontate în urma implementării activităților planificate:

- 1) Circa 16 proiecte implementate din sursele FNDR și din alte surse;
- 2) 6 seturi de documentației tehnice elaborate pentru conceptele de proiecte viabile, finanțate din sursele UE;
- 3) 1 profil socio-economic al RDN actualizat conform datelor BNS;
- 4) Circa 6 vizite de studiu și stagieri desfășurate;
- 5) 3 module de instruire a APL din RDN privind politica dezvoltării regionale și atragerea investițiilor desfășurate în 3 microregiuni ale RDN;
- 6) 1 Forum investițional organizat;
- 7) 1 ghid investițional elaborat și promovat;
- 8) 1 Centru de Informare și Consiliere în Afaceri dezvoltat și promovat;
- 9) 1 concurs de micro-granturi organizat;
- 10) 2 module de instruire pentru IMM organizate.

Măsura 1.1 Dezvoltarea infrastructurii de importanță regională și locală

1.1.1 Implementarea programelor și proiectelor de infrastructură fizică și utilități publice în domeniile DRL, AAC, MDS

În anul 2018 ADR Nord a avut în proces de implementare 11 proiecte finanțate din mijloacele FNDR, conform Deciziei CNCDR, dintre care 2 au fost finalizate și transmise în gestiunea beneficiarilor. În anul 2019 se planifică implementarea a 10 proiecte, conform deciziei CNCDR nr.19/18 din 26.12.2018.

În conformitate cu legislația în vigoare, ADR Nord va elabora documente de transmitere a bunurilor/ serviciilor publice noi create în cadrul proiectelor finanțate din sursele FNDR, inclusiv cele cu suportul donatorilor străini, utilizând procedurile de transmitere în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor de stat, organizațiilor, instituțiilor, a subdiviziunilor lor, clădirilor, construcțiilor și altor mijloace fixe, aprobate prin HG nr. 1235 din 10.11.2016.

Pentru monitorizarea implementării proiectelor, în anul 2019 se vor utiliza următoarele instrumente:

- a) Organizarea ședințelor săptămânale de lucru cu managerii de proiecte și recepționarea rapoartelor săptămânale de la managerii de proiecte;
- b) Verificarea actelor de recepție a lucrărilor prezentate;
- c) Efectuarea vizitelor la locul de implementare a proiectelor (săptămânal la fiecare proiect);
- d) Planificarea și efectuarea vizitelor speciale la proiectele, la care au fost semnalate nereguli;

În scopul asigurării durabilității proiectelor finalizate din sursele FNDR și sursele Guvernului German prin intermediul GIZ, pentru perioada post-implementară, odată cu finalizarea proiectului, ADR Nord solicită de la beneficiari prezentarea Planului de asigurare a durabilității proiectului, aprobat prin Decizia CL, pe o perioadă de la 1 – 3 ani calendaristici, începând cu data petrecerii recepției finale. Planul de asigurare a durabilității proiectului include activități, termeni concreți și responsabilități.

Agencia este instituția ce monitorizează realizarea activităților conform Planului. La solicitarea MADRM, ADR Nord prezintă rapoarte semestriale cu privire la activitățile întreprinse în scopul realizării durabilității proiectelor.

În anul 2019, ADR Nord va monitoriza asigurarea durabilității în cadrul a 10 proiecte finanțate din sursele FNDR. După încheierea fiecărui proiect se va efectua un studiu de impact de către MADRM cu participarea specialiștilor ADR Nord.

În vederea asigurării transparenței procesului de realizare a proiectelor de dezvoltare regională, ADR Nord va elabora materiale informative (comunicate și note de presă, avize), publicații informative (pliante, broșuri, buletine informative, rapoarte anuale), va organiza vizite în teren, întruniri informative, mese rotunde, conferințe etc. În acest sens, beneficiarii direcți ai produselor informative elaborate și difuzate de ADR Nord vor fi APL, ONG, mass-media regională și națională, potențialii donatori sau investitori, reprezentanții mediului de afaceri și locuitorii din RDN.

Implementarea PRS și proiectelor în domeniul drumurilor regionale și locale (DRL) din sursele FNDR și alte surse

În scopul realizării obiectivului general al PRS în DRL, *Asigurarea în regiune a unei conectivități rutiere durabile, în condiții de siguranță și cost-eficiente pe tot parcursul anului, pentru a sprijini dezvoltarea regională și creșterea bunăstării populației*, APL din RDN vor realiza proiecte de reabilitare a drumurilor locale. Ministerul Economiei și Infrastructurii de asemenea va asigura reabilitarea drumurilor naționale din RDN.

În anul 2019, ADR Nord nu are aprobat spre finanțare din mijloacele FNDR proiecte în domeniul DRL.

Implementarea PRS și proiectelor în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare (AAC) din sursele FNDR și alte surse

Pentru realizarea obiectivelor PRS în domeniul AAC din RDN, APL I și II vor dezvolta proiecte în domeniu și le vor înainta la diverse programe de finanțare pentru a asigura accesul la AAC locuitorilor comunităților din RDN. Totodată, localitățile care au accesat surse pentru proiectele de infrastructură vor întreprinde măsurile de rigoare pentru conectarea gospodăriilor la sistemele de AAC noi create, sau reabilitate.

În anul 2019, ADR Nord va continua implementarea a 5 proiecte, finanțate din mijloacele FNDR, inițiate în perioada 2016-2017 și 1 proiect nou, conform Planului de implementare a proiectelor aprobate spre finanțare în a. 2019 prin Decizia CNCDR din 26 decembrie 2018, în total 6 proiecte indicate în tabelul de mai jos:

Nr d/o	Denumirea proiectului	Costul total al proiectului din sursele FNDR lei	Suma totală alocată în 2016 - 2018 lei	Alocat în 2019 lei	Necesar pentru finalizare
-----------	-----------------------	--	---	-----------------------	---------------------------------

1	Asigurarea orașului Fălești cu apă din râul Prut 2	40.000.000	31.145.590,85	4.251.356,70	4.251.356,70
2	Apă pentru viață în Regiunea de Nord: raioanele Florești și Soroca	29.902.990	17.128.261,17	12.774.728,83	12.774.728,83
3	Construcția sistemelor de alimentare cu apă în 10 localități din lunca râului Prut, r. Glodeni. Etapa I – comuna Cuhnești și comuna Balatina	40.000.000	0.00	20.000.000	40.000.000
4	Apeduct Bălți-Sângerei, etapa III, și stația de tratare	39.387.000	30.514.767,10	3.948.246,15	3.368.789,93
5	Crearea condițiilor de aprovizionare cu apă potabilă locuitorilor a 15 sate din raionul Soroca	23.530.410	17.224.082,01	905.396,75	1.000.000,27
6	Modernizarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în orașul Dondușeni și satele Dondușeni: Corbu, Țaul, Climăuți, Tîrnova (etapa I)	17.599.810	0.00	5.000.000	17.599.810
Total proiecte în domeniul AAC finanțate din sursele FNDR		190.420.210	78.788.619	46.879.728	78.994.686

În anul 2019 va continua elaborarea documentației tehnice pentru 4 proiecte de AAC, selectate pentru finanțare din CPV-le dezvoltate în cadrul PRS-lui cu suportul partenerului de dezvoltare GIZ, pentru care a fost încheiat Acordul de finanțare între GIZ și ADR Nord din 08.12.2017.

Nr d/o	Denumirea proiectului	Valoarea contractului pentru servicii de proiectare (MDL)	Costul lucrărilor de proiectare, alocat pentru 2018 (MDL)	Perioada de implementare / finalizare
1	Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Drochia	2.430.000	300.000,00	2018-2019
2	Optimizarea cheltuielilor de întreținere a sistemului de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Edineț și orașul Cupcini	3.688.150	737.630,00	2018-2019
3	Îmbunătățirea serviciilor de apă și de canalizare în raionul Fălești (orașul Fălești, satul Făleștii Noi și satul Călugăr)	1.073.560	214.712,00	2018-2019
4	Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile Păscăuți, Damașcani, Proscureni, Gălășeni, Mălăiești și Hiliuți din raionul Rîșcani	9.275.000	840.000,00	2018-2019
Total proiecte în domeniul AAC, finanțate din sursele UE		16.466.710	2.092. 342,00	X

Implementarea PRS și proiectelor în domeniul managementului deșeurilor solide (MDS) din sursele FNDR și alte surse

Pentru realizarea obiectivului general la PRS în domeniul MDS, de a îmbunătăți serviciile publice locale de gestionare a deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN), APL din RDN vor contribui la dezvoltarea conceptelor de proiecte și documentației tehnice pentru a accesa

surselor de finanțare în domeniul MDS. Totodată vor implementa proiecte în domeniul MDS în cazul accesării fondurilor, conform prevederilor legislative și de politici locale, regionale și naționale.

În anul 2019, proiecte în domeniul MDS din POR Nord nu au fost aprobate spre finanțare din mijloacele FNDR.

Măsura 1.2 Optimizarea serviciilor publice în domeniul MDS, AAC

1.2.1 Sensibilizarea comunităților asupra cooperării intercomunitare în domeniul MDS și AAC

În scopul realizării PRS în domeniile MDS și AAC, precum și a măsurii privind optimizarea serviciilor publice în domeniul MDS, AAC se vor desfășura diverse ședințe regionale, vizite de studii la proiectele și practicile pozitive de CIC cu participarea APL din RDN, factori interesați regionali și naționali.

În perioada de referință cu suportul proiectului MSPL implementat de GIZ, precum și altor parteneri de dezvoltare în RDN se vor desfășura sesiuni de instruire prestatorilor de servicii și APL în domeniul gestionării serviciilor publice în AAC și MDS.

1.2.2 Acordarea suportului consultativ operatorilor din RDN în domeniul dezvoltării serviciilor de MDS și AAC

În scopul realizării măsurii ce ține de optimizarea serviciilor publice, ADR Nord în parteneriat cu GIZ va organiza o serie de training-uri pentru operatorii economici în domeniul dezvoltării serviciilor de MDS și AAC din RDN, inclusiv cu participarea beneficiarilor proiectelor de AAC și MDS, finanțate din sursele FNDR și proiectul MSPL 2, GIZ. În cadrul training-urilor participanții vor fi informați despre cadrul legislativ-normativ din domeniile AAC și MDS, precum și practicile de succes a altor țări, care ar servi ca model de dezvoltare a serviciilor publice de AAC și MDS în RDN.

Măsura 1.3 Promovarea eficienței energetice în RDN

1.3.1 Implementarea Programului sectorial regional și proiectelor în domeniul EE a clădirilor publice

Pentru realizarea obiectivului general al PRS în domeniul EE a clădirilor publice pentru eficientizarea consumului de energie în clădirile publice din RDN prin trecerea etapizată la noile standarde în conformitate cu cerințele Directivelor UE, APL-le din RDN vor realiza audite energetice a clădirilor publice, vor dezvolta idei de proiecte, vor elabora documentație tehnică și vor accesa fonduri interne și externe pentru realizarea proiectelor de EE a clădirilor publice în localitățile din RDN.

Implementarea proiectelor regionale în domeniul EE a clădirilor publice din sursele FNDR și alte surse

În anul 2019 ADR Nord va implementa 1 proiect în domeniul eficienței energetice a clădirilor publice, aprobate spre finanțare din mijloacele FNDR în a. 2019 prin Decizia CNCDR din 26 decembrie 2018, după cum urmează:

Nr d/o	Denumirea proiectului	Costul total al proiectului din sursele FNDR lei	Suma totală alocată în 2016-2018 (mii lei)	Alocat în 2019 (mii lei)	Necesar pentru finalizare
1	Creșterea indicilor de eficiență energetică a Instituției Medico-Sanitare Publice „Centrul de Sănătate Edineț”	9.692.640,68	6.302.957,37	2.587.144,29	2.587.144,29
Total proiecte în domeniul EE finanțate din sursele FNDR		9.692.640,68	6.302.957,37	2.587.144,29	2.587.144,29

Totodată, pe parcursul anului 2019 va continua elaborarea documentației tehnice pentru 2 proiecte de EE a clădirilor publice, selectate pentru finanțare din CPV-le dezvoltate în cadrul PRS-lui cu suportul partenerului de dezvoltare GIZ, pentru care a fost încheiat Acordul de finanțare între GIZ și ADR Nord din 08.12.2017.

Nr d/o	Denumirea proiectului	Valoarea contractului pentru servicii de proiectare (MDL)	Costul lucrărilor de proiectare, alocat pentru 2018 (MDL)	Perioada de implementare/ finalizate
1.	Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Dimitrie Cantemir” din mun. Bălți	391.588	78.318	2017-2020
2	Sporirea eficienței energetice a Gimnaziului „Iurie Boghiu” din s. Flămânzeni	468.143	-	2017-2020
Total proiecte în domeniul EE a clădirilor publice finanțate din sursele UE		859.731	78.318	X

1.3.2 Sporirea nivelului de conștientizare și de promovare a beneficiilor utilizării surselor de energie regenerabile

ADR Nord în parteneriat cu AEE și PEBM vor organiza diverse activități de promovare a măsurilor de EE pe parcursul anului, inclusiv în cadrul săptămânii ”Moldova Eco Energetică”, care

vor contribui esențial la realizarea obiectivelor strategice regionale, stimularea producerii și consumului durabil de energie, la dezvoltarea economică regională și locală.

Ca parte a clusterului național Energie și Biomasă, ADR Nord se va implica activ în asigurarea bunei activități a acestuia, prin participare și organizare a ședințelor și evenimentelor la nivel național și regional. La fel va facilita comunicarea cu CRD Nord în cazul unor eventuale proiecte oportune regiunii.

Capitolul II.

OBIECTIV 2. CREȘTERE ECONOMICĂ SUSTENABILĂ ÎN REGIUNE

Măsura 2.1 Consolidarea rețelei de centre urbane

2.1.1 Facilitarea dezvoltării centrelor urbane cu potențial de creștere economică

Unul din obiectivele politicii de dezvoltare regională este eliminarea disparităților de dezvoltare intra și inter-regionale. O nouă abordare în acest sens sunt noile politici de urbanizare.

Astfel, în perioada 2017-2019 în baza proiectului ”*Sprijinirea administrației publice din Republica Moldova în implementarea politicii regionale prin dezvoltarea urbană integrată și sustenabilă*” finanțat în cadrul programului polonez de asistență străină al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone, va fi creat un sistem eficient de sprijin pentru dezvoltarea urbană eficientă și revitalizarea orașelor/municipiilor Bălți, Soroca, Edineț, Ocnița, Briceni, oferindu-li-se suport în elaborarea proiectelor de revitalizare. Activitățile din cadrul proiectului vor contribui la îmbunătățirea abilităților APL-lor și a părților interesate relevante în pregătirea planurilor și identificarea proiectelor de revitalizare urbană.

Măsura 2.2 Facilitarea dezvoltării mediului de afaceri

2.2.1 Implementarea PRS în domeniul infrastructurii de sprijin în afaceri

Una dintre măsurile importante ale SNDR și SDR Nord, care reprezintă o continuare a Strategiei „Moldova 2020”, ține de *creșterea economică sustenabilă în regiune*. Astfel, în anul 2019 ADR Nord va implementa acțiunile planificate în PRS în domeniul infrastructurii de sprijin în afacerii al RDN, pentru a dezvolta și a sprijini mediul antreprenorial din regiune. În acest sens, în cadrul proiectului ”Un nou impuls pentru dezvoltarea afacerilor în RDN”, finanțat de Guvernul Cehiei, sunt preconizate următoarele activități pentru anul 2019:

1. Acordarea de micro-granturi pentru membrii asociațiilor și IMM-urilor din regiune;

2. Dezvoltarea capacităților angajaților ADR Nord și APL pentru asistență suplimentară pentru IMM-urile din regiune;
3. Dezvoltarea Centrului de Informare și Consiliere în Afaceri în cadrul ADR Nord;
4. Promovarea investițiilor în RDN în cadrul platformei web create pe site-ul ADR Nord;
5. Crearea ghidului investițional al RDN;
6. Consolidarea capacităților IMM din RDN precum și a asociațiilor create;
7. Facilitarea participării IMM din RDN la 2 expoziții internaționale;
8. Elaborarea unui studiu de fezabilitate a aeroportului internațional Bălți.

Totodată, în scopul sporirii capacității de a adăuga valoare producției în interiorul RDN, în anul 2019 se va face o analiză aprofundată a lanțului valoric al fructelor și se vor identifica elementele lipsă ale lanțului valoric. Analiza datelor va fi însoțită de analiza GIS pentru prezentarea grafică a tuturor elementelor existente în structura regională cu identificarea ulterioară a necesităților părților interesate la diferite niveluri ale lanțului valoric.

Cu suportul partenerilor din Estonia, în cadrul proiectul „Ciclul de manuale pentru antreprenori și tinerii moldoveni din mediul rural. Manualul 3 - «Dezvoltarea produsului și marketing»”, în anul 2019 va fi editat un manual despre dezvoltarea produsului și marketing și totodată vor avea loc instruirii în domeniul marketing.

2.2.2 Implementarea proiectelor regionale pentru dezvoltarea mediului de afaceri

Conform Deciziei CNCDR din 26 decembrie 2018, în anul 2019, ADR Nord va continua implementarea a două proiecte de dezvoltare regională în domeniul ISA, finanțate din mijloacele FNDR, inițiate în anul 2017:

Nr d/o	Denumirea proiectului	Costul total al proiectului din sursele FNDR lei	Suma totală alocată în 2016 – 2018 lei	Alocat în 2019 lei	Necesar pentru finalizare
1	Dezvoltarea infrastructurii de afaceri prin amenajarea pieței regionale angro și a spațiilor destinate activităților non-agricole în raionul Râșcani	20.000.000	9.243.906,07	7.729.868,21	7.729.868,21
2	Facilitarea dezvoltării infrastructurii de afaceri în RDN prin consolidarea infrastructurii PI „Răut”	20.000.000	0.00	7.041.757,00	20.000.000
Total proiecte în domeniul ISA finanțate din sursele FNDR		40.000.000	9.243.906	14.771.625	27.729.868

2.2.3 Promovarea potențialului economic și investițional regional

În vederea promovării potențialului economic regional, ADR Nord va coopera cu partenerii regionali, naționali și internaționali pentru a identifica domeniile tangențiale de activitate al întreprinderilor din RDN ce ar provoca interes pentru investitori. În acest sens, vor fi organizate un șir de evenimente de anvergură regională și națională: *Ziua Europei în RDN*, ed.VII (mai), *Ziua Dunării* (iunie), *Forum investițional* (septembrie) etc. Scopul principal al organizării evenimentelor descrise mai sus, este promovarea potențialului economic și investițional regional.

La fel, toate evenimentele organizate la nivelul RDN, vor fi promovat pe paginile web al Agenției www.adrnord.md, www.comunicate.md, www.civic.md etc. Totodată, platforma web nou-creată a RDN www.investnorth.md precum și buletinele informative lunare (trimise APL și IMM) vor oferi toate informațiile necesare în domeniul atragerii investițiilor și susținerii IMM.

Măsura 2.3 Susținerea domeniului de cercetare, inovare și transfer tehnologic

2.3.1 Inițierea Strategiei privind Specializarea inteligentă în RDN

Întru realizarea obiectivului național *dezvoltarea economiei regionale bazate pe inovare*, în anul 2019 se va iniția elaborarea Strategiei privind Specializarea inteligentă în RDN, prin care vor fi identificate caracteristicile și atuurilor unice ale regiunii, evidențiind avantajele competitive și stabilind prioritățile strategice pentru a maximiza potențialul de dezvoltare bazată pe cunoaștere a regiunii.

2.3.2 Implementarea proiectelor regionale pentru dezvoltarea domeniului de cercetare, inovare și transfer tehnologic în RDN

În anul 2019, ADR Nord va continua implementarea unui proiect regional în domeniul cercetare, inovare și transfer tehnologic , conform Deciziei CNCDR din 26 decembrie 2018:

Nr d/o	Denumirea proiectului	Costul total al proiectului din sursele FNDR lei	Suma totală alocată în 2016 – 2018 lei	Alocat în 2019 lei	Necesar pentru finalizare
1	Crearea în mun. Bălți a Centrului de inovare și transfer tehnologic din RDN	11.770.990,0	0.00	11.770.990,0	11.770.990,0
Total proiecte în domeniul ISA finanțate din sursele FNDR		11.770.990,0	0.00	11.770.990,0	11.770.990,0

2.3.3 Facilitarea parteneriatelor între mediul academic, antreprenorial și APL pentru crearea infrastructurii de cercetare și inovare

În scopul facilitării creării parteneriatelor și rețelei de cercetare, ADR Nord în parteneriat cu Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți și PiN va coopera în implementarea proiectului ”Un nou impuls pentru dezvoltarea afacerilor în RDN” și anume la capitolul ce ține de crearea Incubatorului de inovare în premisele USARB, oferirea de consultanță pentru firmele incubate, cât și suportul financiar sub formă de granturi pentru start-up-urile inovative. Totodată, ADR Nord va facilita stagierea cu plată a 12 studenți din facultățile economice și tehnice din USARB în cadrul companiilor din RDN.

Măsura 2.4 Dezvoltarea potențialului și infrastructurii turistice

2.4.1 Implementarea PRS în domeniul sporirii atractivității turistice

În scopul realizării PRS în domeniul dezvoltării atractivității turistice a RDN în anul 2019 se va elabora un studiu de fezabilitate privind accesibilitatea turistică a peșterii „Emil Racoviță”.

Totodată, pe parcursul anului de referință, se va acorda suport APL pentru dezvoltarea și promovarea conceptelor de proiecte în domeniul turism, conform viziunii PRS.

2.4.2 Promovarea potențialului turistic regional

În anul de referință ADR Nord va promova potențialul turistic și evenimentele culturale pe rețeaua Internet: www.adrnord.md, www.comunicate.md, www.civic.md etc. precum și în cadrul diferitor evenimente de anvergură: *Festivalul Plăcintelor și Sarmalelor, Festivalul Dor, Festivalul Mărului (Soroca) etc.*

În scopul promovării valorilor culturale regionale și păstrării frumoaselor tradiții de a pregăti bucate tradiționale se preconizează elaborarea unui catalog cu bucate specifice RDN. Elaborarea rețetelor culinare se va baza pe investigațiile de teren, reprezentând un îndrumar de referință pentru valorificarea tezaurului material și spiritual al culturii tradiționale.

Măsura 2.5 Dezvoltarea performanțelor și capacităților competitive a forței de muncă din RDN

2.5.1 Consolidarea capacităților competitive ale capitalului uman regional

Resursele umane au rol de forță motrică a dezvoltării RDN, ele asigură combinarea eficientă a celorlalte resurse necesare creării de bunuri și servicii pentru producție și consum. În contextul crizei economice din țară, migrației continue a populației apte de muncă și demografiei în scădere, apare necesitatea de a interveni în stoparea fenomenului dat, pentru a asigura o dezvoltare durabilă a

regiunii. Realizarea acțiunii și măsurii date, necesită pași concreți pentru stabilirea unor parteneriate cu instituțiile de învățământ vocațional și ONG din RDN, în scopul atragerii surselor externe, prin proiecte, care vor servi la organizarea training-urilor în diverse domenii, reieșind din necesitățile și ofertele pieței de muncă.

Capitolul III.

OBIECTIV 3. GVERNANȚĂ ÎMBUNĂTĂȚITĂ ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII REGIONALE

Măsura 3.1 Crearea și dezvoltarea instrumentelor de suport pentru procesul de dezvoltare regională

3.1.1 Participarea la perfectarea cadrului legislativ-normativ a politicii de dezvoltare regională

În scopul realizării obiectivelor SNDR, ADR Nord va înainta către MADRM propuneri de modificare și completare a actelor normative în vederea îmbunătățirii și eficientizării activității instituțiilor de dezvoltare regională și implementării politicii de DR.

3.1.2 Participarea la crearea instrumentului de monitorizare a proiectelor și indicatorilor regionali

În perioada de referință ADR Nord va elabora propunerii privind perfecționarea mecanismului de monitorizare a politicii regionale. Totodată va fi actualizată baza de date cu indicatori regionali, care vor permite elaborarea studiilor regionale și hărților tematice, precum și la actualizarea Profilului socio-economic al RDN.

Măsura 3.2 Dezvoltarea capacităților APL în planificare, managementul proiectelor și atragerea investițiilor

3.2.2 Suport actorilor regionali în elaborarea proiectelor și atragerea surselor financiare pentru proiectele regionale din fondurile internaționale

ADR Nord, împreună cu partenerii de dezvoltare vor facilita desfășurarea diferitor training-uri pentru APL în vederea dezvoltării capacităților în diferite domenii de intervenție ale dezvoltării regionale.

La compartimentul dezvoltarea capacităților au fost planificate un șir de activități, care includ asistarea în vederea organizării și desfășurării diverselor sesiuni de instruire, ateliere de lucru, mese rotunde, preluarea bunelor practici prin intermediul vizitelor de studiu, etc.

Cheltuielile pentru activitățile menționate vor fi acoperite parțial din FNDR, din sursele partenerilor de dezvoltare și din alte surse identificate de agenție.

Programul de instruire pentru anul 2019 stabilește un șir de instruiți, organizarea și desfășurarea cărora, Agenția și-o asumă pe parcursul anului.

Sunt stabilite tematici concrete, sunt identificați beneficiarii, conținutul formării, metodologia desfășurării și perioada desfășurării instruirii. La elaborarea Programului de instruire s-a ținut cont și de activitățile pe care urmează să le realizeze Agenția conform Planului său de activitate pentru anul 2019.

Grupurile-țintă pentru programul de instruire sunt: membri ai CRD Nord, specialiștii ADR Nord, reprezentanți ai APL de nivel I și II din RDN, antreprenori.

În scopul sporirii impactului activităților de DR, ne-am propus să implicăm în instruire și reprezentanți ai societății civile, membri ai diverselor ONG, cât și antreprenori care activează în RDN.

Metodele de instruire care vor fi aplicate sunt:

- Training clasic pe probleme specifice (incluzând numeroase studii de caz) - în grupuri, în săli de instruire;
- Ateliere de lucru (workshop-uri);
- Instruire la locul de muncă, sesiuni în grupuri mici;
- Vizite de studiu / stagii practice.

Din anul 2014, ADR Nord informează actorii regionali prin intermediul unui calendar al Apelurilor și concursurilor de propuneri de proiecte din fonduri naționale și internaționale, unde Agenția și APL-urile sunt eligibile, pentru a putea planifica din timp elaborarea eventuală a proiectelor de dezvoltare. Astfel pe parcursul anului 2019 acest calendar va fi actualizat și plasat pe pagina web a Agenției. Conceptele de proiecte noi elaborate, precum și cele din POR Nord 2017-2020 care nu au acoperire financiară vor fi promovate și pe site-ul www.adrnord.md, la rubrica târg de proiecte on-line, atât în limba română cât și în limba engleză, astfel informând donatorii despre proiectele aflate în de așteptare pentru finanțare.

De asemenea, specialiștii ADR Nord vor elabora concepte de proiecte SOFT pentru a fi aplicate la concursurile de proiecte anunțate de către instituțiile donatoare (Guvernul României, Cehiei, Poloniei, SUA etc.).

Odată cu crearea Centrului de Informare și Consiliere în Afaceri, au fost create condiții pentru îmbunătățirea mediului de afaceri în regiunile rurale și consolidarea capacităților angajaților APL.

Vor fi organizate traininguri privind DCFTA, cadrul legislativ privind înființarea unei companii private, pentru cel puțin un reprezentant din fiecare APL din regiune. Pe lângă datele de contact și posibilitatea consultării cu Centrul de informare, APL vor primi un buletin lunar cu informații actualizate despre mediul de afaceri din regiune. Buletinul informativ va conține toate informațiile necesare despre noi oportunități de afaceri, târguri / expoziții din regiune, modificări legislative, investiții străine, oferte de parteneriat etc. Buletinul informativ va fi difuzat în format electronic.

Măsura 3.3 Facilitarea dialogului între actorii regionali, interregionali și internaționali

3.3.1 Consolidarea relațiilor de colaborare cu partenerii de dezvoltare regionali, naționali și internaționali

Regionali

✓ În vederea organizării diferitor evenimente importante pentru RDN (în special al Forumului investițional) ADR Nord va colabora cu administrațiile publice locale din RDN, precum și cu partenerii regionali cum ar fi: USB „A. Russo”, ZEL Bălți, CCI din RDN, Consulatul României la Bălți, ONG ProCoRe, etc.

Naționali

✓ Reieșind din faptul că ADR Nord are experiență pozitivă de colaborare cu partenerii: Agenția pentru Investiții, ODIMM, AEE, Băncile comerciale, Asociația oamenilor de afaceri din Moldova și alții, în anul 2019 partenerii naționali vor fi invitați să participe la evenimentele importante organizate de ADR Nord.

✓ Totodată, ADR Nord va colabora cu People in Need Moldova și proiectul Primarii pentru Creșterea Economică în vederea organizării Forumului investițional.

✓ La fel colaboratorii ADR Nord vor participa la evenimentele ce provoacă interes pentru regiune, organizate de către partenerii naționali.

Internaționali

✓ Activitățile din prezentul Plan de activitate cu implicarea partenerilor internaționali au fost discutate și coordonate cu: VARAM din Letonia, ADR Vest din România cu care au fost organizate activități comune pe parcursul anului trecut precum și cu autoritățile Regiunii Wielkopolska, cu care ADR Nord are o experiență pozitivă de colaborare. Partenerii de la ADR Vest, Timișoara, la solicitare, ne vor asista și acorda suport în realizarea unor activități, iar cu suportul VARAM, se vor identifica potențiali parteneri din Letonia, cointeresați în colaborarea cu instituțiile din RDN și din țară.

✓ Cooperarea cu partenerii din Letonia va fi orientată spre realizarea activităților comune cu partenerii naționali, regionali și internaționali, în baza acordurilor de colaborare încheiate dintre APL, antreprenori, instituții de învățământ, ONG și a planurilor comune pentru a. 2019.

✓ ADR Nord va colabora cu partenerii cehi în vederea implementării proiectului GIS, precum și implementarea proiectelor ”Un nou impuls pentru dezvoltarea afacerilor în Regiunea de Dezvoltare Nord a Moldovei” și a studiului de fezabilitate ”Emil Racoviță”.

✓ ADR Nord va colabora cu partenerii din Estonia în vederea implementării proiectului „Ciclul de manuale pentru antreprenori și tinerii moldoveni din mediul rural. Manualul 3 - «Dezvoltarea produsului și marketing»” finanțat de MAE Estonia.

3.3.2 Facilitarea încheierii acordurilor de parteneriatelor între ADR Nord și alte instituții regionale, naționale și internaționale

În a. 2019 se va continua facilitarea încheierii acordurilor de parteneriat între instituțiile din RDN și instituțiile similare din țările partenere. De asemenea vor fi desfășurate vizitele reciproce între parteneri pentru asigurarea transferului de bune practici.

Notă: Responsabilii de implementarea acțiunilor planificate, precum și indicatorii de monitorizare sunt indicați în Planul tabelar, Anexa 1 la Planul anual de implementare a SDR Nord.

Director ADR Nord

Vitalii POVONCHII

ELABORAT:

Șef SPRCE:	Maria PRISACARI	_____
Șef SMP:	Constantin BÂNDIU	_____
Șef SFA:	Svetlana BAZATIN	_____

COORDONAT:

Secretarul de Stat în domeniul dezvoltării regionale și rurale Dorin ANDROS _____

Șef Direcție politici de dezvoltare regională: Igor MALAI _____

Șef Secția relații cu instituțiile de dezvoltare regională: _____